

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/349/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7717212920
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7717212920.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudcov JUDr. Andreja Šalatu a JUDr. Jána Slobodníka v spore žalobcov 1./ A. T., nar. XX.X.XXXX, R. XXX, 2./ E. T., nar. X.XX.XXXX, R. XXX, 3./ R. T., nar. XX.X.XXXX, R. XXX, všetci právne zast. JUDr. Petrom Harakálym, advokátom, Košice, Mlynská 28, proti žalovanej Slovenskej kancelárii poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne v 3. rade a žalovanej proti rozsudku 19C/48/2017-64 z 23. mája 2018 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch I., II., III. a V.

Výrok IV. m e n í v časti tak, že ukladá žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyne v 3. rade sumu 3 000,- € a v prevyšujúcej časti ho potvrdzuje.

Žalobkyne v 3. rade priznáva voči neúspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj súd) napadnutým rozsudkom rozhodol, že I. žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1. rade A. T. náhradu nemajetkovej ujmy 20 000,00 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyne v 2. rade E. T. náhradu nemajetkovej ujmy 20 000,00 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, III. žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyne v 3. rade R. T. náhradu nemajetkovej ujmy 7 000,00 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, IV. vo zvyšku súd nároky žalobcov zamietá, V. priznal žalobcom ako stranám plne úspešným v konaní náhradu trov, ktoré je povinná nahradiť žalobcom žalovaná.

2. V odôvodnení rozsudku o.i. uviedol, čoho sa žalobcovia žalobou doručenou súdu 21.7.2017 domáhali a ako ju odôvodnili, že vykonal dokazovanie predloženými listinami a výsluchom žalobcov a zistil, že dcéra a sestra žalobcov L. T., nar. XX.X.XXXX, zomrela XX.X.XXXX na následky zranení, ktoré utrpela ako účastníčka dopravnej nehody. Vodička motorového vozidla E. Q. bola uznaná vinnou z trestného činu usmrtienia rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 1T/22/2015-303 z 16.4.2015. Žalovaná listom zo 17.10.2014 oznámila právnenému zástupcovi žalobcov, že škodovú udalosť z dopravnej nehody zaevidovali. Korešpondenčným partnerom zodpovednostného poisťovateľa škodcu na prejednanie a vyporiadanie škodovej udalosti je spoločnosť AVUS International s.r.o., ktorej postúpili nároky na vybavenie. Spoločnosť AVUS International s.r.o. nárok žalobcov neuspokojila, preto jej zaslali predžalobnú výzvu, ktorou žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 100 000,- €. Spoločnosť AVUS s.r.o. listom z 31.3.2016 oznámila, že nárok uplatnený žalobcami nie je nárokom definovaným v ustanoveniach týkajúcich sa náhrady škody podľa § 442 až § 449 Občianskeho zákonníka a ani v § 4 ods.2 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motor. vozidlom a z tohto dôvodu nemôže byť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcami uhradený. Po vykonanom dokazovaní výsluchom žalobcov v 1., 2. a 3. rade súd vec právne posúdil podľa § 4 ods.2, §

15 ods.1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motor. vozidlom, § 11 a § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), podľa článku 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES a uviedol, že v konaní nebolo sporné, že dcéra žalobcov v 1. a 2. rade zomrela pri dopravnej nehode 20.7.2014 a nebolo sporné ani to, že v prípade zahraničného motorového vozidla, ktoré spôsobí nehodu na území Slovenskej republiky, náhradu škody poskytuje žalovaná. Spornou bola otázka, či náhrada nemajetkovej ujmy uplatňovaná v tomto konaní môže byť hrazená zo zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda či je žalovaná pasívne vecne legitimovaná v konaní. Táto otázka bola opakovane vyriešená v rámci rozhodovacej činnosti odvolacích súdov so záverom, že v rámci náhrady škody podľa § 4 ods.2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. prichádza do úvahy aj náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody. Tento právny názor vychádza z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ v právnej veci C - 22/12 z 24.10.2013. Súdu zostalo vyriešiť otázku základu nároku na nemajetkovú ujmu a výšku nemajetkovej ujmy. Hmotnoprávnymi predpokladmi pre priznanie nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby je existencia zásahu, protiprávnosť zásahu a príčinná súvislosť medzi zásahom a protiprávnosťou tohto zásahu. Podľa ustálenej judikatúry v prípade smrti fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym zásahom ide o zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby a nie je potrebné preukazovať splnenie podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy predpokladané v § 13 ods.2 OZ. V prejednávanej veci je zrejmé, že k takémuto zásahu došlo, pretože dcéra žalobcov v 1. a 2. rade zomrela pri dopravnej nehode, ktorú spôsobila vodička E. Q., ktorá bola uznaná vinnou z trestného činu usmrtenia vo vzťahu k L. T.. Táto skutočnosť v konaní nebola sporná. Je preto zrejmé, že následkom protiprávneho konania vodičky bola smrť dcéry žalobcov v 1. a 2. rade. Tým objektívne došlo k zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Právo na súkromný a rodinný život zahŕňa aj právo fyzickej osoby udržiavať vzťahy s príslušníkmi svojej rodiny a žalobcovia pre smrť dcéry o toto právo prišli. Aj keď žalovaná do osobnostných práv žalobcov nijako nezasiahla, jej zodpovednosť vyplýva priamo zo zákona, pretože za poisteného (či už vodiča alebo prevádzkovateľa) je povinná hradiť škodu, ktorá pri prevádzke motorového vozidla vznikla. V takom prípade má poškodený právo domáhať sa nárokov priamo proti poisťovni, v predmetnom spore proti Slovenskej kancelárii poisťovateľov (§ 24 ods.2,3 zák. č. 381/2001 Z.z.). Pokiaľ ide o výšku priznanej nemajetkovej ujmy, súd vychádzal zo súdnej praxe, okolností prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy. Judikatúra ustálila, že v prípade smrti blízkej osoby iba morálna satisfakcia nepostačuje, a preto má oprávnená osoba právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Smrť blízkej osoby však nie je vyčísliteľná v peniazoch a za smrť neexistuje ekvivalentná náhrada. Nemajetková ujma predstavuje iba určitú formu zadostučinenia, ktorej úlohou je zmierniť následky straty, akou je v prípade žalobcov v 1. a 2. rade strata dcéry a závisí od úvahy súdu v zmysle § 13 ods.3 OZ. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 228/2012, v ktorom bola za smrť otca a manžela priznaná náhrada 23 000,- €, sp. zn. 4 Cdo 139/2011 za smrť dieťaťa priznaná náhrada 15 000,- €, rozhodnutie Vrchného soudu v Praze sp. zn. 1 Co 161/2012 za smrť dieťaťa priznal 300 000,00 Kč, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 3 Co/12/2017, v ktorom priznal náhradu 25 000,- € rodičom za smrť dieťaťa pri dopravnej nehode. Ďalej uviedol, že je nepochybné, že pre rodičov strata dieťaťa v akomkoľvek veku je utrpením, ktoré je ťažko ohodnotiť. Ide o individuálne prežívanie straty, ktorá patrí medzi najhoršie v živote a súd na túto okolnosť pri určení výšky náhrady prihliadal. Súd vzal do úvahy, že dcéra žalobcov zomrela v mladom veku 29 rokov a mala život pred sebou. Žalobcovia ako rodičia preto dôvodne očakávali, že sa z dcéry budú ešte dlho tešiť, avšak smrťou o tieto očakávania prišli. Súd prihliadol aj na to, že nebohá dcéra žalobcov bola dlhodobo chorá, rodičia sa jej venovali intenzívnejšie po každej stránke a preto boli na osobu nebohej dcéry aj viac fixovaní. Prihliadol však aj na to, že nešlo o jediné dieťa rodičov, neboli na neho odkázaní pomocou a výživou, preto jej smrť závažnejším spôsobom nezasiahla ekonomickú a sociálnu integritu rodičov, preto aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov priznal každému z rodičov po 20 000,- € a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyni v 3. rade ako sestre poškodenej priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 7 000,- € a vo zvyšku nárok zamietol. Uviedol, že žalobkyňa výšku svojho nároku osobitným spôsobom nezdôvodnila ani neuviedla dôvody, ktoré by nárok vo výške 50 000,- € odôvodňovali. Súd pri priznaní náhrady v jej prípade vychádzal z toho, že aj keď je sestra blízkou osobou, jej strata sa nemôže z hľadiska intenzity bolesti rovnať strate rodičov. Žalobcovia zhodne (teda aj rodičia aj sestra) svoj nárok odôvodňovali pocitmi úzkosti a smútku, zúfalosti a šoku, čo je v prípade náhlej straty blízkej osoby pochopiteľné. Súd je však toho názoru, že pokiaľ nárok žalobcov nie je individuálne odôvodnený, nezohľadňuje príbuzenský pomer k poškodenej osobe a individuálne zdôvodnenie prežívania straty blízkeho človeka, nie je namieste rovnaká náhrada u každého z oprávnených osôb. Súd priznal rodičom poškodenej L. T. po 20 000,- € a žalobkyni v 3. rade ako sestre poškodenej za primeranú náhradu považoval sumu 7 000,- €. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP tak, že ich priznal

žalobcom ako stranám plne úspešným v konaní. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej podľa § 262 ods.2 CSP.

3. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná (č. I. 77-80 spisu) z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP a navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť a zaviazať žalobcov na náhradu trov konania. Poukázala na to, že uplatnenie nároku v zmysle § 13 ods.2 OZ logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje satisfakciu-zadosťučinenie za utrpenú traumu, a nie náhradu škody. Systém a vnútorná logika v Slovenskej republike platného občianskeho práva činia medzi týmito pojmami zásadný rozdiel. Odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods.2 OZ od škody podľa § 420 a nasl. OZ potvrdzuje tiež § 16 OZ, podľa ktorého kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu. Uvedený rozdiel medzi nemajetkovou ujmovou za zásah do osobnostných práv a škodou nie je možné preklenúť. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nespadá pod nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, nakoľko tento nárok nespadá pod zodpovednosť poisteného (prevádzkovateľa motorového vozidla) za škodu podľa OZ. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani so stanoviskom Najvyššieho súdu SR, prezentovaným v uznesení vo veci 8Cdo 219/2016 z 15.mája 2017, ktorý obsahuje zásadný názor v danej veci, že z § 4 ods.2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (§ 13 ods.2 a § 16 OZ na jednej strane a § 444 a nasl. OZ na druhej strane). V tomto stanovisku je zhmotnené zásadné protirečenie, ktoré je zároveň základom nášho stanoviska v súvislosti s namietaným nedostatkom pasívnej legitímácie žalovaného. V týchto súvislostiach nie je možné prijať ani argumentáciu, že aj chápanie pojmu „ochrana ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia“ prešlo vnútorným vývojom rozhodovacej praxe slovenských súdov, preto aj chápanie pojmu „právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“ pri nárokoch podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení musí prejsť rovnakým „výkladovým“ vývojom. V prípade § 11 a nasl. OZ ide o formuláciu, ktorá výklad - bola porušená moja ľudská dôstojnosť, ako aj moje súkromie - pripúšťa, § 4 ods.2 zákona o povinnom poistení je však jednoznačné a žiadnu interpretáciu - ani eurokonformnú, ani extenzívnu - nepripúšťa, pretože sleduje logiku šiestej časti OZ ohľadne náhrady škody. Samotná výška nemajetkovej ujmy priznaná napadnutým rozsudkom sa javí byť v kontexte súdnych rozhodnutí, v ktorých sa rozhodovalo o takýchto nárokoch, neprimerane vysoká. Súd sa síce v bode 16. až 18. odôvodnenia výškou priznanej náhrady zaoberá, avšak námietka neprimeranosti týmto odstránená nebola. Aj táto situácia vzniká z nedostatku právneho základu v porovnaní s náhradou škody, kde jednotlivé kategórie škody (aj imateriálnej povahy) majú svoj jasne stanovený právny rámec a jasne formulované pravidlá ich výpočtu. V prípade náhrady nemajetkovej ujmy žiadne „vodítko“ náš právny poriadok neobsahuje, výšku takejto náhrady súdy priznávajú podľa vlastnej úvahy. Ak k tomu môže byť akýmsi „vodítkom“ ustálená súdna prax (na ktorú sa v odôvodnení napadnutého rozsudku aj poukazuje), je potrebné vziať do úvahy aj tie súdne rozhodnutia, ktoré priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy podstatne nižšou sumou, než ako je ustálené v napadnutom rozsudku.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej poukázali na to, že odlišovanie práva na náhradu škody a práva na náhradu nemajetkovej ujmy v právnom poriadku Slovenskej republiky a zvlášť v odvetví občianskeho práva nie je vôbec také striktné, ako sa to snaží vykresliť žalovaná. Vnútroštátny právny poriadok je v používaní, či rozlišovaní pojmov škoda a ujma nekonzistentný a nesytemový. Ako príklad je možné uviesť, že Občiansky zákonník v § 444 používa pri poškodení zdravia pojem škoda na zdraví. V § 11 a nasl. OZ, ktoré sa nepochybne taktiež týkajú práva na ochranu zdravia osoby a prípadnej náhrady neoprávneného zásahu do tohto práva, však už používa pojem nemajetková ujma. Ďalším príkladom nesytemického používania pojmov škoda či ujma je ustanovenie § 442 ods.2 OZ v rámci oddielu s názvom Spoločné ustanovenia o náhrade škody, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Teda hoci je predmetné ustanovenie zaradené do oddielu pojednávajúcom o náhrade škody, priznáva poškodenej osobe nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zdôraznili, že v tomto smere nie je rozhodujúce, či právny poriadok používa pri jednotlivých nárokoch pojem nárok na náhradu škody, či nárok na náhradu ujmy a nie je možné z toho vyvodzovať ďalšie dôsledky, nakoľko tieto inštitúty nie sú upravené systematicky a ich úprava sa vzájomne prelína. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a jeho možný eurokonformný či extenzívny výklad, predmetné ustanovenie nemožno vykladať len gramaticky a doslovne. Už v konaní pred súdom prvej inštancie totiž žalobcovia poukázali na to, že gramatický a doslovný výklad nemôže byť jediným, prostredníctvom ktorého súd posudzuje obsah právnej normy. Jasne na to poukázal aj Ústavný súd SR v rozhodnutiach

IV. ÚS 92/2012-36 z 10.5.2012 a I. ÚS 351/2010-52 z 5.10.2011. Následne však správnosť jazykového výkladu a z neho vyplývajúci obsah právnej normy musí súd preskúmať aj z hľadiska toho, či takýto výklad je dostatočný, či rešpektuje účel a zmysel právnej normy, či zodpovedá základným princípom spravodlivosti a rešpektuje základné ľudské práva a slobody. Je zároveň potrebné dodať, že Ústavný súd SR kladie váhu teleologického výkladu dokonca vyššie ako váhu samotného gramatického či jazykového výkladu. V uvedených rozhodnutiach totiž konštatoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v takom prípade, kedy sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Túto tendenciu len potvrdzuje ďalšie rozhodnutie I. ÚS 306/2010 z 8.12.2010, v ktorom Ústavný súd SR dokonca kladie imperatív, podľa ktorého sa všeobecný súd v niektorých prípadoch dokonca musí odchyliť od doslovného znenia právneho predpisu. Zohľadňujúc vyššie uvedené zásady výkladu a aplikácie právneho predpisu je zrejmé, že nebude postačovať, aby v danom prípade súd skúmal len doslovné znenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., ale skúmal aj podstatu, zmysel a účel nielen tohto ustanovenia, ale celého právneho predpisu upravujúceho právny inštitút povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Práve podstata, zmysel a účel tejto konkrétnej právnej úpravy musí byť následne korektívom posúdenia obsahu právnej normy z hľadiska jej doslovného výkladu. Za podstatný cieľ a účel právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je možné aj vzhľadom na znenie príslušných smerníc Rady Európskej únie upravujúcich povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla považovať predovšetkým ochranu osôb akýmkoľvek spôsobom poškodených pri dopravnej nehode. Z prevádzky motorových vozidiel plynie zvýšené riziko vzniku škôd, ktorých rozsah je často krát veľký a náhrada týchto škôd mnoho ráz prevyšuje možnosti osôb zodpovedných za vznik týchto škôd. Práve vzhľadom na túto skutočnosť má povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zabezpečiť rýchlo dostupnú a úplnú náhradu ujmy či škody poškodených osôb bez ohľadu na to, aká osoba za škodu zodpovedá a aká je jej finančná disponibilita. Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla však rovnako poskytuje ochranu aj osobám zodpovedným za vznik ujmy či škody, nakoľko ľarchu náhrady, ktorá by bola často krát nad ich reálne možnosti alebo by mohla viesť k ich finančnej likvidácii, prenáša na poisťovateľov, ktorí práve z prijatého poistného vytvárajú dostatočné majetkové zdroje na krytie škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel. Ak má byť teda naplnený zmysel a účel zákona č. 381/2001 Z. z., je potrebné obsah jednotlivých ustanovení tohto zákona vykladať tak, aby bola dostatočným spôsobom zabezpečená ochrana osôb, ktoré prevádzkou motorových vozidiel utrpeli ujmu či škodu a taktiež, aby bola dostatočným spôsobom zabezpečená ochrana osôb, ktoré za vznik ujmy či škody zodpovedajú. Ochrana osôb poškodených pri dopravnej nehode môže byť dostatočná len vtedy, ak zo systému povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla budú poskytované poškodeným osobám všetky možné nároky na náhradu škody či ujmy, ktoré im vnútroštátne právo z titulu škody či ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla priznáva. Zároveň ochrana osôb zodpovedných za škodu či neoprávnený zásah spôsobený prevádzkou motorového vozidla bude dostatočná a úplná len vtedy, keď z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla budú môcť byť hradené všetky možné nároky, ktoré si poškodené osoby voči nim môžu na základe vnútroštátneho práva uplatniť. Bez takejto dostatočnej a úplnej ochrany stráca systém a účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu svoj základný zmysel a reálnu podstatu. Slovenský právny poriadok ako rozhodujúce vnútroštátne právo umožňuje osobám poškodeným dopravnou nehodou priznať nároky na náhradu škody či ujmy, ktorá má majetkový resp. hmotný, alebo nemajetkový, t. j. nehmotný charakter. Pokiaľ ide o škodu majetkovú, v zmysle § 442 ods. 1 OZ sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo, t. j. ušlý zisk. Prevádzkou motorového vozidla môže byť však spôsobená aj škoda či ujma nemajetkového charakteru, nakoľko ňou môže byť spôsobená smrť či poškodenie zdravia osoby, alebo v dôsledku smrti či vážneho poškodenia zdravia aj porušenie súkromného či rodinného života. Pritom ide všetko o nehmotné statky, ktorých hodnota sa nedá ekvivalentne peniazmi reálne vyjadriť tak, ako je to pri škode na majetku. Slovenský právny poriadok aj napriek tomu umožňuje odškodniť aj ujmu či škodu vzniknutú na týchto nehmotných statkoch, a to jednak úpravou a zabezpečením ochrany práva na ochranu osobnosti v § 11 a nasl. OZ, ktorého súčasťou je najmä právo osoby na ochranu života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj ochranu súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy, ako aj právom na náhradu škody na zdraví osobitne zakotvenom v ustanovení § 444 OZ a následne konkretizovanom v zákone č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne

a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Aby bol naplnený účel a zmysel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho základný cieľ, a aby bola poškodeným osobám, ako aj osobám zodpovedným za vznik škody poskytnutá úplná ochrana, musia mať poškodené osoby zo systému povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nárok na náhradu všetkých možných nárokov, ktoré im vnútroštátne právo v súvislosti s ujmou či škodou vzniknutou v dôsledku prevádzky motorového vozidla priznáva, teda nielen na náhradu ujmy či škody majetkovej povahy, ale aj povahy nemajetkovej. Len v takom prípade môže dôjsť k dôslednému naplneniu účelu a zmyslu zákona č. 381/2001 Z. z. Pri interpretácii či výklade nielen § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., ale celého právneho predpisu je preto potrebné dôsledne rešpektovať tento účel a zmysel zákona. Žalovaná okrem iného poukázala na to, že okresný súd sa nevyšporiadal so stanoviskom Najvyššieho súdu SR v ňou uvádzanom rozhodnutí. Žalobcovia však poukazujú na pomerne čerstvé rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/II/2016 z 31.7.2017, v ktorom Najvyšší súd SR reagoval na predtým vydané rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016, v ktorom tento vyjadril právny názor, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd SR v uvedenom rozhodnutí vyjadril jednoznačný právny názor, že je daná pasívna legitímácia poisťovateľa škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla v prípade nárokov osôb na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím blízkej osoby vyvolaného prevádzkou motorového vozidla. Námietku žalovanej ohľadom výšky náhrady nemajetkovej ujmy považujú za neurčitú a nezrozumiteľnú, nakoľko žalovaná neuviedla, kontext akých súdnych rozhodnutí má na mysli, ani nepoukázala na konkrétne okolnosti, prečo by mala byť výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy neprimeraná. Súdna prax pri rozhodovaní o výške nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy nie je v súčasnosti výrazne konzistentná, pričom súdom priznaná výška náhrady žalobcom sa pohybuje niekde v priemerných výškach priznávaných v súčasnosti súdmi v obdobných prípadoch. Z tohto pohľadu teda rozhodnutie prvoinštančného súdu v žiadnom prípade nevybočuje z rámca rozhodnutí súdov v obdobných prípadoch.

5. Rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol nárok žalobkyne v 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy v sume prevyšujúcej 7.000,- € napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa v 3. rade z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a navrhla ho v napadnutej časti zmeniť tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy ešte v sume 13 000,- € a priznať jej právo na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že súd nesprávne skutkovo vyhodnotil závažnosť zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, ku ktorému došlo smrťou jej sestry a neprihliadol na okolnosti, za ktorých k zásahu do tohto práva došlo a následkom toho nesprávne určil v zmysle § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Podanou žalobou sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená zásahom do jej práva na ochranu osobnosti, konkrétne do jej práva na súkromný, rodinný a citový život, ku ktorému došlo v dôsledku smrti jej sestry, mimoriadne blízkej osoby, ktorá tvorila imanentnú súčasť jej rodinného a súkromného života a na ktorú bola upätá silnou citovou a emocionálnou väzbou. Pri posúdení intenzity a závažnosti ujmy, ktorá je jedným z kritérií posudzovaných pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 OZ, je nevyhnutné v prvom rade vyhodnotiť, akú intenzitu mal jej vzťah s nebohú sestrou ešte predtým, ako k samotnému zásahu spočívajúcemu v smrti blízkeho človeka došlo. Čím je vzťah medzi dvoma blízkymi osobami intenzívnejší, tým je logicky aj vyššia ujma a vyššia závažnosť zásahu spočívajúcemu v usmrtení blízkeho človeka. Pri svojej výpovedi na pojednávaní síce neuviedla obsahovo mnoho skutočností, ktoré by definovali jej vzťah s nebohú sestrou, a to najmä z dôvodu, že nie je jednoduché slovne opísať intenzitu citového vzťahu a blízkosť s určitou osobou, nakoľko ide o popis nehmotnej skutočnosti. Táto zložitosť opisu charakteru vzťahu k blízkej osobe je umocnená aj samotnou skutočnosťou, že táto blízka osoba už zomrela a o to ťažšie bolo z emocionálneho hľadiska popísať charakter jej vzťahu so sestrou, so stratou ktorej sa musí vyrovnávať. Aj napriek tejto menšej obsažnosti jej výpovede táto uviedla podstatné skutočnosti, resp. tieto uviedli žalobcovia v 1. a 2. rade, ktoré dostatočným spôsobom definovali charakter vzťahu medzi žalobkyňou v 3. rade a jej nebohú sestrou, a na ktoré súd prvej inštancie dostatočne neprihliadol, resp. tieto nevyhodnotil. V ďalšom poukázala na vekový rozdiel približne dvoch rokov a tiež na ich spoločnú domácnosť bezprostredne pred dopravnou nehodou, čo sa prejavovalo aj na intenzite ich vzájomného vzťahu, kedy množstvo času trávili spoločne, spoločne chodievali nakupovať, spolu trávili voľný čas. Tieto skutočnosti jasne dokumentuje už i samotný fakt, že bola priamou účastníčkou dopravnej nehody, pri ktorej zahynula jej sestra, nakoľko sa viezla rovnakým motorovým vozidlom zo spoločnej zábavy. Tieto skutočnosti jasne ukazujú, že ich vzájomná citová blízkosť, ktorú si budovali od útleho detstva a pretrvala im aj v dospelom veku, bola skutočne veľmi silná. Zdôraznila, že mimoriadnou okolnosťou, na ktorú mal súd jednoznačne prihliadať bolo, že tak ona, ako aj jej nebohá sestra sa počas svojich mladých životov

museli borit s vážnymi zdravotnými problémami, nakoľko podstupovali dialýzu. Tieto vážne zdravotné problémy a ich spoločné prekonávanie ich mimoriadnym spôsobom posilnili a upevnili tak rodinné, ako aj citové puto, a aj vďaka tomu pretrval veľmi silný citový vzťah oboch sestier až do ich dospelosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ktoré jasne definujú veľmi silnú citovú väzbu medzi ňou a jej nebohou sestrou, aj následná ujma, ktorá jej vznikla v dôsledku smrti jej sestry, má veľmi silnú intenzitu, ktorú dodnes prežíva a dodnes sa s ňou musí vyrovnávať. Stratila totiž v podstate svoju najbližšiu osobu, s ktorou spoločne prežívala nielen radostné chvíle, ale aj chvíle svojich vážnych zdravotných ťažkostí. Ide o ujmu nezvratnú, nakoľko smrťou blízkej osoby sa definitívne pretrhli silné sociálne väzby, ktoré ich spájali. V závere poukázala na názor súdu, že závažnosť ujmy je v jej prípade nižšej intenzity ako u jej rodičov a k tomu uviedla, že tento by bolo možné akceptovať len v prípade, ak by mala so svojou nebohou sestrou štandardný súrodenecký vzťah, ktorý po dosiahnutí veku dospelosti istým spôsobom zmení svoju intenzitu, napr. v dôsledku založenia si rodiny zo strany každého zo súrodencov, resp. v dôsledku ich profesijného uplatnenia sa a pod. V danom prípade však k zmene intenzity vzťahu nedošlo, a to v dôsledku popísaných okolností, preto aj ujma dosahovala minimálne obdobnú závažnosť ako tomu bolo v prípade jej rodičov, preto bolo dôvodné, aby jej súd priznal rovnakú náhradu ako žalobcom v 1. a 2. rade.

6. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie lebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.) prejednal odvolanie žalobkyne v 3. rade a žalovanej v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je opodstatnené, preto napadnuté výroky I., II., III. a V. potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v rozsahu výrokov I., II., III. a V. stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie. Odvolanie žalobkyne v 3. rade je čiastočne opodstatnené lebo zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 ods.1 CSP) tejto časti rozsudku, ani na jeho zrušenie (§ 389 ods.1 CSP), preto ho vo výroku IV., podľa § 388 CSP, zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 3. rade sumu 3 000,- € a v prevyšujúcej časti ho potvrdzuje.

7. Žalovaná namieta odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a žalobkyňa v 3. rade odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t. j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

9. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané.

10. Žalovaná a žalobkyňa v 3. rade uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový

stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

11.Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

12.Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v predmetnom spore súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil, pričom sa podľa názoru odvolacieho súdu dopustil pochybenia (len) v časti ustálenia výšky nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni v 3. rade, preto odvolací súd rozhodnutie v zamietavej časti v zmysle § 388 CSP zmenil.

13.Žalovaná predmetom odvolacieho prieskumu učinila predovšetkým otázku jej pasívnej vecnej legitímácie s odôvodnením, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nespadá pod nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu podľa zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom.

14.Základom pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitímácie v tomto smere je, čo treba rozumieť pod pojmom škoda v zmysle § 4 zák. č. 381/2001 Z. z., a tiež, či povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách, na ktorú vzniká nárok v zmysle § 11 a nasl. OZ.

15.Súd prvej inštancie pri posúdení, či je daná pasívna vecná legitímácia žalovanej v predmetnom spore prihliadol na rozhodovacia činnosť odvolacích súdov, ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v obdobnej veci a dospel k záveru, že z § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom v sebe zahŕňa aj nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy vymedzenej v § 11 a nasl. OZ, z čoho vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, a teda žalovaná je pasívne vecne legitimovaná v predmetnom spore.

16.Odvolací súd vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam dopravných nehôd zdôrazňuje a zároveň sa stotožňuje so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, že táto otázka je už súdnou praxou najvyšších súdnych autorít jednoznačne ustálená a neexistuje žiaden dôvod sa od nej odchýliť ani v tomto konaní.

17.Ústavný súd SR v uznesení z 29.4.2015, sp. zn. I.ÚS 206/2015 považoval za ústavne akceptovateľný záver súdov v otázke výkladu § 4 ods.2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého eurokonformným výkladom tohto ustanovenia je nutné náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka považovať za škodu na zdraví v zmysle § 4 ods.2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čím je daná povinnosť poisťovne ako poisťiteľa poskytnúť plnenie poškodeným, a teda pasívna legitímácia v sporoch o takúto náhradu nemajetkovej ujmy. Ďalej v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 646/2015- 30 z 16.12.2015 po oboznámení sa s úplným znením rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C 22/12 z 24. októbra 2013, ako aj s návrhmi generálneho advokáta v tejto veci a v obsahovo podobnej veci sp. zn. C-277/12 (Vitalijs Drozdovs/AAS „Baltikums“), citoval rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013, v zmysle ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej a v súvislosti s týmto rozsudkom konštatoval, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13 OZ) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona 381/2001 Z.z.

18.Pojem „škoda“ v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o

ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016).

19.Súdny dvor EÚ rozsudkom sp. zn. C-22/2012 vo veci Haasová z 24.10.2013 vyslovil, že čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/EHS z 11.5.2005 a čl. 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

20.Odvolací súd vychádzajúc zo svojej doterajšej rozhodovacej praxe, podporenej uvedenými závermi Ústavného súdu SR (ako aj ďalšími rozhodnutiami Ústavného súdu SR, II. ÚS 695/2017 z 5.12.2018, II. ÚS 847/2016-26 z 10.11.2016), a vychádzajúc tiež z rozsudku Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/2012 vo veci Haasová z 24.10.2013 sa stotožňuje so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, ktorý eurokonformným výkladom pojmu škoda na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. odškodnil nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obeti dopravnej nehody a priznal náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods.2,3 OZ, nakoľko spadá do rozsahu poistného krytia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

21.Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne v 3. rade voči výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti jej nárok zamietol, odvolací súd po preskúmaní veci vo vzťahu k rozsahu priznanej výšky nemajetkovej ujmy pristúpil k jej čiastočnej korekcii, keďže nemajetkovú ujmu priznanú súdom prvej inštancie považoval, vzhľadom na veľmi silnú citovú väzbu medzi žalobkyňou v 3. rade a jej nebohou sestrou, za nedostatočnú.

22.Súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v 3. rade vychádzal predovšetkým z porovnania intenzity bolesti zo straty blízkej osoby v pozícii dieťaťa a v pozícii súrodenca vo vzťahu k pozostalým príbuzným a mal za to, že absentovalo akékoľvek zdôvodnenie prežívania straty blízkeho človeka zo strany žalobkyne v 3. rade. Podľa názoru odvolacieho súdu pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť, ako sa žalobkyňa v 3. rade vyrovnala, ako prežívala a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania (výsluchom žalobkyne v 3. rade na pojednávaní) je nepochybné, že smrťou nebohej sestry bol spôsobený zásadný a nenapraviteľný zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne v 3. rade a treba akcentovať predovšetkým ich súrodenecký vzťah, ktorý bol veľmi intenzívny, o čom svedčí aj samotná účasť žalobkyne v 3. rade na dopravnej nehode, ktorej následok ju veľmi silno zasiahol, čo je vzhľadom na silné, emočné a harmonické vzťahy v rodine pochopiteľné.

23.Teda pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolací súd dospel k odlišnému názoru ako súd prvej inštancie, ktorý za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyni v 3. rade považoval sumu 7 000,- €.

24.Ak medzi fyzickými osobami existujú silné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17.2.2011, sp. zn. 5Cdo 265/2009).

25.Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil odvolací súd najmä tú skutočnosť, že išlo o súrodencov - sestry, medzi ktorými existovali silné citové a sociálne väzby, vytvorené v rámci ich rodinného života a v dôsledku nečakanej smrti súrodenca,

žalobkyňa v 3. rade prežíva pocity smútku a stratila možnosť viesť s ňou súkromný život a je ochudobnená o prežívanie prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov.

26. Odvolací súd na základe týchto úvah dospel k záveru, že spôsobenou ujmom došlo k nezvratnej deštrukcii ich vzájomných súrodeneckých vzťahov tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkyne v 3. rade, nakoľko obe boli slobodné, trávili spolu všetok svoj voľný čas, žili v spoločnej domácnosti a spôsobenou ujmom došlo aj k intenzívnemu zásahu do jej osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život. Za primerané zadosťučinenie u žalobkyne v 3. rade považuje odvolací súd celkovú náhradu vo výške 10 000,- €, polovicu náhrady nemajetkovej ujmy priznanej rodičom. Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok v zamietavej časti u žalobkyne v 3. rade tak, že jej priznal nemajetkovú ujmu vo výške 3 000,- € a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

27. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

28. Vzhľadom na to, že zmena výroku IV. napadnutého rozsudku nemala žiaden vplyv na posúdenie pomeru úspechu sporových strán v predmetnom spore, a nakoľko po zmene rozsudku sú aj naďalej plne úspešní žalobcovia v 1., 2. a 3. rade, nebolo potrebné zmeniť rozhodnutie súdu vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Žalobkyňa v 3. rade mala v odvolacom konaní proti neúspešnej žalovanej plný úspech, preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.